

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Folosul pomăritului.

Pomăritul este de un folos neprețuit, atât ca ram lateral al economiei, cât și ca un mijloc însemnat de sănătate (higienă). Ca ram lateral economic, pomăritul este însemnat, pentru-că pomii cu rădăcinile lor nu să nutresc din pătura aceea de pământ, care e destinată culturai legumilor sau bucatelor, ci din pătura cea moartă, care nu poate fi folosită de aceea, iar' ca mijloc de sănătate este de însemnat, pentru-că ne îmbunătățește clima comunei și a ținutului, în care trăim, după cum vom vedea și mai în jos.

Pomăritul mai este însemnat și pentru aceea, pentru că pe lângă poame, ne mai dă și lemne de foc și pentru lucru. Apoi sunt ținuturi, cari afară de pomărit nu sunt bune pentru alte culturi, sunt mai departe pământuri umede, mocirloase sau năsiptoase, cari afară de cultura răchitelor, arinilor, sălcilor, acați-

lor, plopilor ș. a. nu sunt acomodate pentru altceva.

Pomăritul din punct de vedere sanitar este de însemnat pentru aceea, pentru-că prin foile pomilor să prelucră aerul așa numit azot și să prefacă în oxigen sau aier neapărat de lipsă pentru răsuflarea oamenilor și a animalelor.

O comună sau ținut, cu cât are pomi, arbori și păduri mai multe, cu atât este mai plăcut și din punct de vedere sanitar, și din contră cu cât este mai lipsit de aceea și de alte verdețuri, cu atât este mai neplăcut și mai nesănătos.

Pomăritul, arborii și pădurile aduc un folos neprețuit și pentru economia câmpului și anume: conservează timp mai îndelungat umezala pământului, nu lasă să se sarpe coastele și pământul cel rău din aceea pe locurile cele bune și roditoare, iar' pe lângă aceste mai adună și multă roauă peste noapte, așa că sămănăturile nu pot fi părjolate pe timpul de secetă, ca pe unde aceea lipsesc.

Comunele și ținuturile lipsite de pomi și păduri sunt lipsite de multe-ori și de ploi, de oare-ce este constatat, că ploile mai cu cu seamă pe păduri să trag.

Afară de aceste, cine nu a văzut și nu s'a convins încă și despre aceea, că cum stă de frumos și ce gust plăcut estetic au casele, piețele, ulițele, drumurile și râurile plantate cu pomi sau arbori, unde cel ars de soare sau ostănit de lucrul de peste zi își poate afla câteva minute sau oare de odihnă și este scutit totodată și de aerul cel plin de prav, ce să ridică în urma căruțelor și trăsurilor de pe uliți și drumuri.

Pomăritul mai este privit astăzi chiar și ca o cumpănă, cu care să poate măsura gradul de cultură și civilizație al popoarelor, de oare-ce s'a constatat, că cu cât un popor stă pe o treaptă mai înaltă de cultură, cu atât prețuiește el apoi mai tare și cultura pomilor și din contră: cu cât acela stă pe o treaptă mai de jos a culturai,

FOITA

Jidanii la bătălie.

De demult, demult odată,
de pe când de-abia să știe,
Să sculară toți jidanii
să se bată 'n bătălie,
— »Cum și Neamț și Turc și Rușii,
»Toți să scoală și să bat
»Numai noi să stăm ca proștii,
»Gură-cască? Nu-i păcat?
»Cum? Noi, doară, n'avem arme?
»N'avem oameni mulți voinici?!
»Numărați, priviți voi singuri
»Câți suntem de față aici!
»Uit'te: Ițig, Haim, Naitule,
»Peisih, Bercu cel buzat
»Și cu Nuhăm cel din vale
»Și cu Șulem cel bogat,
»Și mai pune-apoi pe ceialalți
»Și pe Șmil care-a murit . . .

»N'avem oameni să ne batem
»Să ne batem strălucit?! . . .
»Să ne batem! Să plecăm,
»Că suntem voinici, acuma
»Tuturor, să le-arătăm!«

*

»Să plecăm răspund cu toți
haidem zic într'un cuvânt,
»S'arătăm, acuma lumii
ce voinici jidanii sunt
»Să plecăm« răcnește unul
și când vorba nu sfârșește
»Scoate-o ceapă roșă, mare,
dă cu pumnul ș'o turtește.
»Și cum mirosul de ceapă
să lățește 'n depărtare
»Toți s'aprend și zic »să mergem«
»haidem« strigă 'n gura mare,
»Hai să mergem să ne batem«,
zic cu toții 'ntrun cuvânt.

Pleacă deci cu toții cărduri
Prin câmpiile vecine.

Căci voiau doar' să se bată
Numai nu știau cu cine.
Au plecat. S'au dus, s'au dus
Când în jos și când în sus,
Și s'au dus, s'au dus mereu
Până când, nu știu nici eu;
Căci precum ziceau chiar ei:
Poți a merge ori cât vrei;
Că pe drum deacă pășești
Parcă-ți cere să plătești?! . . .
Și s'au dus, s'au dus într'una,
Iuți cumplit și 'n fuga mare
C'au făcut în zece zile
Mai o poștă 'n depărtare!

Tot s'au dus. Așa mergeau:
Pân' și câmpii să temeau
Și pre dânșii când priveau:
Mi-i vedeau colo 'nșirați
Cu ciorapi albi încălțați
Cu halaturi îmbrăcați
Pe coceni încălecați
De păreau curat soldați.

cu atât desprețuește el mai tare și cultura acelor.

Să nu ne prea mirăm deci, că astăzi, de sus dela ministru până jos la primarul satului, toți sunt de o părere și un gând, ca adecă să se lătasă și sporiască cât mai mult pomii nobili prin grădinile, pământurile și fânațele noastre. Aceste ordinațiuni au în vedere de o parte propriul nostru interes și folos, de altă parte mai este chiar și interesul, folosul și mărirea țării ridicată prin aceasta, pentru-că acum cu trenul mai umblă și oameni străini prin țara noastră și dacă aceia ne văd grădinile noastre destul de mari, ba chiar potrivite pentru cultura pomilor, pline de scăieți și alte buruieni nefolositoare, ba poate chiar și stricacioase și veninoase; dacă ne văd piețele, ulițele, drumurile, râurile și câmpurile noastre pârjolite de arșița soarelui și fără de nici un pom sau arbor pe ele: de sigur, că nu ne vor lăuda, de sigur, că nu vor zice, că suntem un popor cult și de sigur, că vor mai spune și scrie și altora acasă la ei, că cum e în țara noastră.

Pe lângă aceste foloase obștești așa zicând, pomăritul ne mai aduce și un folos practic prin poamele lui, cari sunt o adevărată binecuvântare a lui Dumnezeu pentru cel sărac, ca și pentru cel bogat. Pentru cel bogat, pentru că le mănâncă une-ori în loc de altă mâncare sau ca legumă de post, iar' pen-

tru cel bogat, pentru-că le mănâncă în urma altor mâncări mai groase sau că apoi le pregătește în felurite moduri, pentru de ale putea păstra timp mai îndelungat pentru anul întreg.

Poamele proaspete au aceea însușire deosebită, că potolesc și stâmpără setea omului, apoi îi curăță sângele din timp în timp de materiile de prisos sau stricacioase. De aceea le recomandă și doctorii celor slabi și betegoși.

Ca mai în toate afacerile economice, așa și în cultura pomilor, Americanii ne-au luat pe dinainte, de oare-ce ei exportează poame chiar și aici la noi într'o măsură foarte însemnată. Numai perseci au exportat ei într'un an de 280 milioane de coroane.

În Franția un orașel mic cu numele Bulben vinde pe an persece în preț de 150 mii de coroane. Un sat cu numele Cavaillon, cu pământ petros, vinde pe an mandule în preț de 30 mii de coroane. Orașul Lion vinde pe an castane în preț de 4 milioane de corane.

Ținutul Mühlhause din Germania, vinde pe an cireșe în preț de 280 milioane de coroane, în mai multe ținuturi din Germania, economii au scăzut cultura bucatelor în contul pomăritului și al economiei de vite, sămănând pentru nutrirea acestora o parte însemnată a câmpurilor cu plante de nutreț.

Serbia vinde pe tot anul prune și rachiu fabricat din acelea, în preț de 24 milioane de coroane, iar' Bosnia și

Herțegovina în preț de 20 milioane de coroane.

În țara noastră cele mai vestite ținuturi de pomărit sunt: Crișul mare și Kecskemet, cari vând pe fie-care an alune și struguri în preț de peste un milion de coroane. Orașelul Göncz vinde pe an persece în preț de 24 mii de coroane. Murășul mare, vinde pe an struguri în preț de 600 mii de coroane, iar' Maramurășul vinde pe an mere și pere în preț de peste 500 de mii coroane.

Dar' să nu mergem așa departe! Aci e Cisnădioara de lângă Sibiu, despre care deși nu pomenește nimic statistica, totuși credem, că și ea vinde pe an cireșe și alte poame în preț tot așa de mare ca și orașelul Göncz din comitatul Torna.

Aceste câteva dovezi, credem că sunt de ajuns, pentru a să putea vedea de ce mare însemnatate și folos este pomăritul și ce păcat mare fac aceia, cari își lasă grădinile lor destul de mari fără de nici un pom roditor în ele. Unii ca aceia să asemănă moșului Toma din poveste, care să plânga vecinului său de sărăcie, iar' comoara stătea ascunsă sub picioarele lui și aceea nu era alt-ceva decât un pom mare roditor, pe care l'a cultivat la îndemnul vecinului în groapa, pe care a făcut'o săpând după bani și care apoi în tot anul îi aducea părăle frumoase din vinderea poamelor.

Ear cel mare căpitan, ce visa numai război,
Iute aprig și 'nfocat
Mergera iute 'ncălecat
Pe un codoi
De mătuoi.

*

Așa oastea 'n drum călare
Făcea ropot, tropot mare;
Că mergeau doar' nu glumeau
Și păpușii țiau,
Prafu 'n cale mi-l stârneau
De nici drumul nu-l zăriau,
Și mergeau și toți cântau,
Văi și dealuri răsunau;
Și cântau așa cântare
Cum n'auzi în lumea mare
Și cum n'a mai fost din veac;
Căci cânta de foc și-aman
Cel mai mare căpitan
Dintr'o vreaia de dovieac.
Ear așa precum cântau
Și de arme răsunau,
Căci precum erau soldați
Erau și strajnic înarmați:
De cumva i-ar fi zărit,
Insuși Dariu împărat,

Cu-așa arme ce port dânsii,
Rămânea pe loc trăsniț.
Toți aveau legat la gât
Câte-un foarfice-ascuțit:
Pe vrăjmaș când l'ar vedea
Iute 'n foarfice să-l ea
Și să-l tae mărunțel
Precum tai la petrinjel.

*

Aste arme erau însă
Pentru lupta de pe loc,
Pentru mare depărtare
Mai aveau și puști de soc.
Puști de soc
Ce nu i-au foc
Nici trosnesc
Și nici lovesc
Numai puște să numesc.

Căci ziceau ei:

»Socu-i soc,
»Este drept că nu ea foc,
»Dar de-i pușcă ce mai vrei?
»Nu lovește? . . . Treaba ei!»

* * *

Ș'aveau încă toți și sulii
Lungii d-un cot, cu cozi de teiu

Și cu său la vârfuri unse
Ca să între cu temeiu.
Ear ca sulța mai lesne
Să străpungă, să străbată,
Iși luase și cocene
La nevoie să le bată.

Așa strașnic înarmați,
toți voinicii, toți cântând
Străbătură văi și dealuri
și câmpii pe rând, pe rând,
Pân' ce-ajunseră, 'ntr'o seară
unde-va prin depărtare
De văzură dintr'o dată alb
ceva și lat și mare.
Ear din dată ce văzură
Lucru-așa de alb și lat,
Ce gândiră, ce crezură
»Apă-i, apă-i au strigat.
Și zicând că este apă,
dintr'o dată toți s'opriră
Și pe câmp cu toți acolo
peste noapte poposiră.
Să culcară toți acolo,
toți ostași jos de rând,
Și-adormiră 'n fericire
socotind cu toți în gând:

Să căutăm deci cu toții a cultiva cât să poate de mulți pomi huni și ro-ditori prin grădinile noastre! Atunci nu vom mai fi siliți ca acum, să alergăm peste țări și mări cu primejdia vieții după niște venite închipuite, căci toate acelea venite ni-le putem face și noi aievea aici acasă la noi, numai puțină prevedere, hărnicie și chibzuință să avem.

Ioan Georgescu.

Expoziția de copii.

Știrea despre expoziția de copii, proiectată la inițiativa dlui V. Tordășianu, de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu« a fost primită foarte bine și cu cuvinte de laudă de întreagă gazetăria română, atât dela noi, cât și din România.

Intre altele eată ce scrie despre expoziția proiectată marea foaie »Conservatoriul« din București:

Ne-am obicnuit dela o vreme să auzim petrecându-să în viața poporului român din Ardeal tot lucruri laudabile: Muzeu, expoziții de industrie caznică, expoziție de fructe, înființare de coruri, de cabinete de lectură, etc. și acum ne vine vestea îmbucurătoare, că comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu« în ședința sa de Marția trecută, la propunerea cunoscutului fruntaș român de peste munți, d. V. Tordășianu, a luat hotărârea de a aranja în comuna Apold-românesc o expoziție de copii.

Ideea aceasta pentru noi e destul de originală și ne sună la ureche ca un lucru petrecându-să alt-unde-va de-

parte, la popoare culte, cari au încercat aproape toate mijloacele de perfecțiune omenească, — de aceea m'a surprins, la prima ceure, hotărârea comitetului de a să ținea o expoziție de copii. Imediat ce am observat, că propunerea vine dela dl V. Tordășianu, deja m'am familiarizat cu ideea emisă.

Dl. Tordășianu, e omul, care tace și lucrează, care, colectând cu banul, a izbutit în comitatul Sibiiului să întreprindă lucruri mari, ca înființarea unei hale pentru vânzarea produselor meseriașilor români din Sibiiu, ca înființarea reuniunii pentru înmormântare, ca organizarea expozițiilor de fructe, etc. Și nici odată nu s'a găsit cine-va să-l laude fructuoasa activitate, totdeauna învâluindu-și marile fapte sub haina modestiei.

Dar' faptele sale bune și naționale, îngrămădindu-să tot mai mult, să impun atențiunii oamenilor, și astăzi aproape nu e om în Ardeal, care să nu fi auzit de Tordășianu, sufletul mișcării economice de peste munți.

Expoziția copiilor, hotărâtă a să ținea în frunțașă comună românească Apold, e plăzmuirea celei mai frumoase idei, ce a putut concepe și pune la cale numitul fruntaș român, când ne gândim, ce foloase mari va putea aduce o astfel de expoziție, generalizându-să pretutindeni pe unde locuiesc Români.

Scopul urmărit de expoziție este de a să da medicilor români privilegiul potrivit de a afla prin studii comparative dezvoltarea fizică a copiilor, condițiile de trai ale țaranului, alimentația, ocupațiunea, curățenia, locuințele, îmbrăcăminte, etc., cari condiționează puterea vitală a generațiilor viitoare.

Cu un cuvânt, expoziția va servi ca mijloc pentru aflarea defectelor, cari cauzează marea mortalitate a copiilor, cum și a remediilor de luat pentru împedecarea relelor. Expoziția să va ține în ziua a 2 a de Rusali și va fi împreunată cu distribuire de premii în bani, ce să vor da mamelor harnice, cari poartă deosebită îngrijire pentru dezvoltarea priincioasă a copiilor lor.

Cetind aceste lucruri, ne vine a exclama: cât de aproape suntem de Ardeal și cât de departe suntem de progresul țaranului român de acolo! Este timpul ca medicii, preoții și învățătorii noștri să-și ia în serios sarcina lor de vindecători ai poporului nostru dela țară! Mișcarea lor folositoare va găsi sprijinul dorit la toți bărbații de frunte ai țarei.

N. I.

Grădinărit.

Luorări pregătitoare în grădina de legume.

Alegerea locului pentru grădina de legume. Cel ce voiește să cultive legume, trebuie să chibzuiască mai întâi dacă locul pe care-l are la îndemână să potrivește pentru scopul ce urmărește; căci știut este că legumele sunt mai plâpânde decât grâul și porumbul, că cer îngrijiri mai de aproape decât acestea, și că prin urmare, nu să pot cultiva decât în anumite locuri unde să fie întrunite toate cerințele, neapărat trebuincioase creșterii lor.

Cerințele de căpetenie, de cari trebuie să ținem seamă când voim să cultivăm legume, sunt următoarele:

— »N'auzi, bade? Latră-un câne
»Fugi degrabă! Mergi de-l leagă
»Că se tem voinicii noștri,
»Că să teme oastea 'ntreagă! . . .

— Dacă-i câne, zice omul,
»Las să latre: de ce l-am?
»Șapoi ce mai lătrătură
»A făcut și el un ham!
— »A făcut un ham, vezi bine,
»Dar ce mai voești să faci?! . . .
»Și de ce să faci hamuri?
»Zi-i mai bine, zi-i să tacă.

— Apoi el nu vrea jupâne . . .

— »Dacă nu, atunce noi
»Nu mai mergem mai departe!
»Noi ne 'ntoarcem, zic cu toții,
»Să tocim vr'o doi români
»Ca să meargă cu oștimea
»Și s'o apere de câni!

Th. D. Speranță.

»Ce voinici mai suntem! Uit'tel
»Zău, jidani! sunt voinici!
»Unde suntem noi aici!
»Unde suntem noi acum!
»Cine-ar fi crezut vr'odată
»Că pe-aici o să venim?!
»Am trecut și Lembric poate,
»Poate și de Rusalim?!
»Ce gândești? De când tot mergem
»E, he, he!! La urma urmei.
»Am ajuns, socot, acum
»Tocmai pân' la coada lumii!.

Dar a doua zi când ziua
și-arată arșița-i albă
Ce văzură? — un lan de hrișcă,
înflorit cu floare albă.
»Nu e apă, este hrișcă!
strigă toți de rând acum.
Și pornesc cu toții earăși
mai departe ear la drum,
Tot să duc, să duc într'una
pân' ce-odată la însărat
Ear zăresc ceva 'nainte,
lung, întins și alb și lat.

»Nu e apă nici aceasta
»Știm noi, lasă c'am văzut!
»Hai 'nainte lăr' de grijă,
»N'avem vreme de perdut.
»Este hrișcă, hrișcă, hrișcă!
strigă dânșii la olaltă
Când de-odată 'n jumătate oastea cade,
bof, în baltă,
»Vai! Ghivalt! Ghivalt! E apă
»Nu e hrișcă! Poznă mare! . . .
Strigă, fug și dau în laturi,
cum apucă, fiește-care.

După multă socoteală,
după ce s'a mai primblat
Uzi la haine pân' la pele
drumul earăși au luat.
»Hai să mergem! Hai 'nainte
»Ne-am udat puțin aici,
»Dar să mergem, hai să mergem,
»Căci suntem voinici, voinici!

Au trecut. Dar, hop deodată,
cum treceau p-o ezătură
De la moară de deval,
eată-aud o lătrătură.

Apa. Știind că mai toate legumele cer multă apă în timpul creșterii mai cu seamă în verile secetoase, vom căuta a le cultiva în apropierea unei ape curgătoare sau stătătoare, de unde să putem lua apă prin șanțuri sau prin ori-ce alt mijloc mai leznicios.

Pentru puținele legume, ce fie-care poate să și-le cultive în grădinița de lângă casă, este de ajuns o fântână, din care să se scoată apa în vase mari, spre a să aieriza înainte de a uda legumele cu ea.

Pământul. Legumele nu să fac decât în pământ bun; în pământ rău, ori-cât de mult s'ar uda, dau roade slabe. Cel mai bun pământ pentru legume să găsește pe locurile joase și drepte și prin luncile de pe margina apelor, unde stratul de deasupra este format prin depunerea pământului spălat de pe dealuri și cărat în vale de apele de ploaie.

Cum însă nu totdeauna putem avea la îndemână un astfel de pământ vom căuta totuși de a cultiva legumele într'un pământ ușor, afinat și reven. Într'un pământ tare, uscat ori cleios, ori-cât ne-am sili să-l îmbunătățim cu îngrășăminte, nu vom reuși a produce legume așa de bune ca într'un pământ, care de felul lui este bun. Ori-ce pământ însă, ori-cât de bun ar fi, tot are nevoie de îngrășăminte, după doi ani de cultură.

Locul. Ținând samă de faptul că legumele trebuiesc udate și că nu cresc bine de cât în pământ bun, care, după-cum am spus mai sus, să găsească prin locurile joase, vom căuta a așeza grădina pe un loc șes, sau prea puțin povirnit spre miază-zi ori răsărit. Pe un astfel de loc, legumele să pot uda cu înlesnire și apa de ploaie străbate în pământ, în loc să se scurgă cu repeziune în vale, cum să întâmplă în locurile deluroase. Cele mai multe legume au trebuință de multă căldură, de aceea, locurile povirnite spre miază zi, sunt cele mai bune, fiind-că să încălzesc iute primăvara. Și locurile povirnite spre răsărit își au partea lor bună, căci soarele de dimineață face mult bine legumelor; însă dacă nu sunt adăpostite de vânt, sufăr de răceala nopților de primăvară, și sufăr cu atât mai mult cu cât razele soarelui de dimineață, cad mai de-a dreptul pe ele. Pentru o grădină de întindere potrivită, vom căuta un loc adăpostit de jur-împrejur, așezat în fața soarelui și nu departe de casă, deoarece-ce legumele trebuie să fie mereu subț ochiul celui ce le cultivă.

Împrejmuirea. Pentru a feri legumele de stricăciuni, din partea oamenilor și a vitelor, precum și pentru a le adăposti de vânturi, vom împrejmuți grădina cu un gard înalt de nuiele, de măracini, ori cu uluci de scânduri sau si mai bine cu un gard viu, făcut

din pueți de carpin, sînger, păducel, porumbar ori de păr pădureț, cari să găsească prin păduri. Cel mai bun gard viu să face din glădița cu ghimpi, însă să formează și să întrețină cu anevoință. Ori-ce gard viu trebuie tuns în fiecare an, spre a nu-l lăsa să se întindă prea mult în laturi și să nu crească prea înalt.

Creșterea viermilor de mătăsă.

În cele ce urmează, asupra creșterii viermilor de mătăsă, presupunem că cei cari voiesc să crească viermi, au cumpărat încă din timpul iernii sămânța de care au trebuință de la un negustor cinstit, care nu vinde decât sămânță bună și sănătoasă.

De asemenea mai presupunem că cumpărătorul a păstrat bine sămânța, adecă întinsă în straturi foarte subțiri, ferită de șoareci și de praf, într'un loc rece, uscat și aerat.

Dacă avem sămânță bună, primăvara, prin luna lui Aprilie, trebuie să îngrijim de curățirea odăilor și a paturilor, în care voim să creștem viermii.

Curățirea odăilor și a paturilor, pe care să crescă viermii de mătăsă.

Înainte de a începe cu creșterea, trebuie să curățăm bine atât odăile cât și paturile sau polițele, pe cari să cresc viermii.

Odăile să curățăm și ajung să fie sănătoase, spoiindu-le bine peste tot cu var, adecă atât pereții cât și tavanul, dușumeaua, ușile și ferestrițele. Odăile să curățăm și mai bine, dacă în loc de a să spoi numai cu var curat să mai pune în var și piatră vînată (sulfat de cupru). Piatra vînată să topește deosebit în apă caldă, care să toarnă pe urmă peste varul (lapte de var) cu care spoim. Pentru odăi destul de mari, în cari să pot crește viermii de mătăsă eșiți din 9 dramuri și jumătate (o uncie sau 30.6 grame) sămânță, trebuie să se amestece în varul de spoit două kilograme de piatră vînată topită în apă.

Paturile (polițele) trebuie și ele să fie curățate cu îngrijire și pe urmă să spoiesc cu o bidinea muiată în lapte de var, în care s'a pus și piatră vînată, după cum s'a spus mai sus.

Sunt și alte materii cari însănătoșesc odăile și polițele mai bine decât varul amestecat cu piatră vînată; așa este uleiul de vitriol (acidul sulfuric). Din acesta să ia o parte (5 litri) de apă, spre a să spoi cu el ca și cu varul. Piatra vînată cu var este mai lezne de întrebuințat, fiind-că să găsească mai ușor la prăvălii și nici nu este primejdioasă, după cum este uleiul de vitriol.

Acesta arde tot ce atinge, mai cu seamă până nu să amestecă cu apă.

Noi sfătuim să se întrebuințeze mai bine varul amestecat cu piatră vînată topită în apă.

Pentru creșterea viermilor să poate folosi orice fel de paturi, dar' cele mai bune și cari ocupă loc mai puțin sunt cele făcute în formă de poliță, cari în loc de un singur pat să pot pune 4 și 5, unul deasupra altuia. Paturile să pot face din oștețe de răchită, cari să strâng și să întind, atunci când e nevoie de ele. La creșterea viermilor, paturile costă mai mult decât ori ce, de aceea trebuie căutat ca ele să se facă cu cheltuieli cât mai puține.

Pentru un gram de sămânță, ce s'ar crește, patul trebuie să aibă 2 metri de lungime și 1 metru de lățime.

Dela „Reun. rom. de agricultură din comitatul Sibiu”.

Impărțirea sămânțelor.

În ședința sa cu data de jos subscrisul comitet central, luând în considerare cele 65 cereri intrate, a împărțit în mod gratuit între membrii petenți în total 76 klgr. sămânță de trifoiu, 28 klgr. sămânță de napi de nutreț și 39 sămânță de luțernă și anume:

A) sămânță de trifoiu.

Isidor Blaga, paroch, Lancrâm, Nicolae Ivan, învățător, Dobârca, Toma Dragomir, paroch, Porcești, Florian Bologa, paroch, Marpod, Aron Suciu, econ. Dobârca, Ioan Dobre, învățător, Deal. La fiecare câte 2½ chlgr.; Valeriu Florian, paroch, Racovița, Dem. Orăștian, învățător, Apoldul rom., Ioan Stănuleț, econ., Ilimbav, Ilie Iosof, paroch, Galeș, Demetriu Săcărea, inv. pens., Sebeșul-sup, Vasile Dobre, paroch, Căpâlna, Comuna politică, Deal, Nicola Sasu, notar, Nicolae Șurean, paroch și Alexandru Bârsan învățător, toți din Rusciori, Ștefan Bratu, econ. Tilișca, Nicola Carpișan, paroch, Răhău, Ioan Bratu, inv. dirig. Tilișca, Ioan Aleman, econ. Topârcea. Ioan Marin paroch, Riusadului. La fiecare câte 2 chlgr; Ioan Petrișor, paroch, Alțina, Irimie Răduț, notar, Avrig, Demetriu Ivan, paroch, Dobârca. Toma Doican, paroch, Sebeșul-inf. Iordache Roșca Căpitan, propr. Săliște. Ioan Bunea, paroch, Tilișca. Petru Juga sen. și Petru Juga jun. ambii parochi, Tilișca. Comuna bisericească Deal. Vasile Maxim, paroch Avrig. Comuna bisericească Sebeșul-sup. Ioan Mateiu, paroch, Sebeșul-sup. Ioan Tatu, paroch, Țichindeal. Ioan Căndea, protopresb, Avrig. Nicolae G. Popa, econom, Savu Florea, econ. ambii din Pianul-inf. Ioan Dămian, paroch, Nucet și Comuna bisericească Sebeșul-inf. La fiecare câte 1½ chlgr. Toader

Mașca, econ. Slimnic. Nicolae Itt. Ursu, inv. Bradu, Ioan Hanzu, paroch, Cacova. Ioan Bena, paroch, Pianul inf. La fiecare câte 1 chlgr.

B) Sămânță de napi de nutreț.

Teodor Necșa, paroch, Bungard. Nicola Dura, capelan, Deal. La fiecare câte 2 chlgr. Demetriu Băilă, inv. penz. Șura-mare. Comuna bisericască Racovița, Ioan Cârpenișan, propr. Gâbova. Vasile Bălan, epitrop, Cristian. Nicolae Cârpenișan, paroch Răhău. Ioan Bena, paroch. Pianul-inf. Ioan Dămian, paroch, Nucet. La fiecare câte 1 1/2 chlgr. Irimie Răduț, notar, Avrig. Nicolae Itt. Ursu, inv. Bradu. Ioan Bunea, paroch, Tilișca. Vasile Dobre, paroch, Căpâlna. Aron Suci, econ, Dobârca. Vasile Maxim, paroch, Avrig. Ieronim Nemeș, inv. Cristian. Ioan Căndea, prot. Avrig, Nicolae G. Popa, econ, Pianul inf. Vasile Mușoiu, notar, Bungard. La fiecare câte 1 chlgr. Toader Mașca, econ. Slimnic. Ioan Hanzu, paroch, Cacova, Valeriu Milea, notar, Tilișca. Ioan Tatu, paroch, Țichindeal, Savu Florea, econ. Pianul-inf. Nicolae Stoica inv. penz. Bungard. La fiecare câte 1/2 chlgr.

C) Sămânță de luteră

Nicolae Gavrea, adm. prot., Bendorf, Teodor Necșa, inv. penz., Bungard, Comuna bisericască Galeș, Vasile Dura, vice-notar, Deal. Ieronim Nemeș, inv. și Vasile Bălan, epitrop, ambii din Cristian. Savu Florea, econ., Pianul-inf. Nicolae Hința, paroch, Sebeșel. Nicolae Stoica, inv. penz., Bungard. Ioan Călăraș, econ. Brandu. Ioan Aleman, econ. Topârcea. Alexandru Drăgan, notar, Orlat. La fiecare câte 2 chlgr. Ioan Petrișor, paroch, Alțina. Demet. Ivan, paroch, Dobârca. Ioan Bunea, paroch, Tilișca, Valeriu Bunea paroch, Fofeldea, Ioan Bena, paroch, și Nicolae G. Popa, ec., ambii din Pianul-inf., Vasile Mușoiu, notar, Bungard. Comuna bisericască Rîusadului, Comuna bisericască Șura-mare și Nicolae Opreș, paroch, Șura-mare, la fiecare câte 1 1/2.

Sămânțele împachetate și purtând numele membrilor împărtașiți să pot lua în primire din magazinul de sămânță (hala de vânzare) al Reuniunii economice săsești (Piața mare) pe lângă o simplă adeverință de primire.

Membrii împărtașiți sunt rugați a separa la sămănat sămânță primită și a nu o mesteca cu eventuala sămânță procurată dela firmă necreditată și în fine a ne face în timpul său raport cât mai amănunțit despre modul de pucdere la cultura acestor plante, cum și despre rezultatul recoltei.

Din ședința comitetului central al »Reuniunii rom. de agricult. din comitatul Sibiiu«, ținută la 26 Martie n. 1906

Pantaleon Lucașu,
prezident.

Vic. Tordășian,
secretar.

Știri de tot felul.

Concert in Orăștie. Reuniunea română de cântări din Orăștie anunță pe 4/17 Aprilie 1906 (a treia zi de Paști) în sala hotelului »Transilvania« din Orăștie *Concert* dat de Corul teologilor de a. III. din seminarul din Sibiiu în favorul fondului pentru completarea gimnaziului din Brad. Inceputul la 1/28 oare seara. Prețul locurilor: Loge: 12 cor. — Fotele: 4 cor. — Loc I: 3 cor. — Loc II: 2 cor. — Loc III: cor. 150 — Parter 1 cor. — Galerie: 50 fil. Bilete de intrare să pot scoate înainte în prăvălia dlui Sim. Corvin iun, și seara la cassă. Tot aici a să adresa și suprasolvirile ce s'ar trimit prin postă. NB. Programa cu textul cântărilor să află la cassă, cu 20 fil.

Octavian Goga premiat. Academia română a acordat anul acesta premiul Năsturel de 4000 lei domnului Octavian Goga secretarul II. al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« pentru volumul său de poezii apărut anul trecut în editura »Luceafărul« din Budapesta. Felicităm din inimă pe dl Goga pentru meritata distincțiune.

Altoi de vânzare. Sosind la »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu« mai multe mii altoii, meri de soiuri alese, altoi mari și de tot frumoși, comitetul ei vestește, că pomii să pun în vânzare începând din 4 April, la locuința custodelui Reuniunii, dl Teodor Andreiu, grădinar în Sibiiu (Walckmühl-g. nr 10) cu prețul de 50 fileri bucata. Mai multe mii altoi Reuniunea îi pune în vânzare prin viceprezidentul ei, domnul Ioan Chirca (Szelistye, Szeben-m.) Sibiiu, 4 Aprilie n. 1906.
Comitetul Reuniunii.

Călătorie în Italia. Elevii clasei VII. ai gimnaziului gr.-or. român din Brașov au plecat Vineri în 6 Aprilie n. cu trenul accelerat dela orale 2 p. m. în Italia sub conducerea dlui profesor și dirigent al clasei VII. Dr. Iosif Blaga.

Expoziția națională română. Comisariatul expoziției naționale din București a făcut dispoziția ca la intrarea publicului în expoziție fiecare vizitator să primească de-odată cu biletul de intrare, care costă 1 leu, și o medalie comemorativă, gratuit.

Emigrările din Ungaria iau din cauza mizeriei economice dimensiuni tot mai înspăimântătoare. Dela 1 Ianuarie a. c până zilele aceste, adevă în timp de 2 luni și 1/2 au emigrat peste 18,000 persoane, în cea mai mare

parte prin Fiume. Numărul celor ce pleacă din Brema și Hamburg nici nu să poate controla. Ținuturi destul de întinse din Ungaria de nord stau aproape fără locuitori. În timpul din urmă emigrează și număroși Șvabi din Banat.

»Nici pentru mormânt noi n'avem loc« — zic Românii din Macedonia cu Coșbuc. De fapt Grecii nu dau voe Românilor să-și îngroape morții în cimiterul creștinilor. Astfel în unele locuri au trebuit să-și îngroape morții lângă spitalul turcesc, pentru că Grecii s'au dovedit mai păgâni decât Turcii. De aceea să socotește ca o mare biruință, că în Sâlonic Românii au izbutit a-și cumpăra loc de cimiter, tocmai în fața cimiterului grecesc — scrie »Universul«.

Generalul Stössel a vândut Portul-Arthur. O știre de necrezut aduce ziarul »Slovo Polski« din Lemberg. Acestui ziar i-să anunță din Petersburg, că guvernul rusesc a hotărât să aresteze pe Stössel, comandantul Port-Artur-ului pe timpul războiului cu Iaponia. S'a constatat, că Stössel a vândut Iaponezilor Port-Artur-ul cu două milioane ruble.

Un copil mâncat de o mătă. Din satul Voggersberg (Bavaria de sud) să anunță, că o mătă a mâncat în timpul nopții unui copil de 7 luni jumătate din obraz împreună cu ochiul drept. Părinții trezindu-să dimineața, au găsit pe copilașul lor, care dormise lângă ei, fără față.

Cărți de vizită ilustrate. Prima modă, pe care a inaugurat-o Parizul în anul acesta, este cartea de vizită ilustrată. Oamenii eleganți își împodobesc cărțile lor de vizită cu un portret în miniatură, care i reprezintă pe ei înșiși și este pus într'un colț ca gravură sau fotografie. Prin aceasta să reia o modă veche, de oare-ce deja în timpul revoluțiunii franceze încă erau astfel de cărți de vizită ilustrate, împodobite cu ramuri de laur, de măslin, sau cu bonetă frygiană. Această modă s'a păstrat până la timpul imperiului, dar dela 1870 dispăru pentru ca să reînvie din nou în acest secol.

Încercare de sinucidere prin flămânzire. Trei surori cu numele Hof din Viena au refuzat să mănânce timp de aproape 4 săptămâni, voind să-și pregătească astfel moartea. Vecinii observând, că fetele nu mai părăsesc locuința lor, au avizat poliția. Polițiștii spărgând ușa odăii au găsit pe cele 3 fete încă în viață, dar fără conștiință și într'un hal ne mai pomenit. Fetele au fost transportate în spitalul din Viena.

Pentru ajutorarea muncitorilor români din Banat, Ardeal și Ungaria, cari caută de lucru în România spre a-și putea duce greul vieții, și pentru a împedea astfel emigrarea Românilor de aici la America, ziarul »Agrarul«, organul societății agrare a marilor proprietari din România, face propunerea ca la lucrările economice și silvanale din România să fie angajați în prima linie Români din Ardeal, Banat și Ungaria, dar' nu să se aducă Sârbi, Bulgari, Ruteni și Săcui, ca până acum. Spre acest scop ar trebui să se înființeze în România o agenție pentru furnizarea de muncitori români.

Unde a murit împăratul Traian. Scriitorii vechi Cassius și Eutropius povestesc, că împăratul Traian a murit în Asia la anul 117 după Christos și corpul lui a fost transportat la Roma. Oasele lui au fost închise într'o urnă de aur și așezate în columna Traiană, înaltă de 144 de picioare, aflându-se aproape de basilica Ulpia. Istoricii germani au pus la îndoială această povestire deoarece nu s-a găsit nici o urmă de mormânt sau altceva în columna Traiană. Acum, arhitectul Boni, directorul săpăturilor ce se fac în Roma, examinând partea de lângă porțița columnei și luând lutul ce acoperea zidul, a găsit toate urmele subteranei sepulcrale. Să bănuiește, că urna de aur cu oasele lui Traian a fost furată din vremuri vechi. Boni își continuă cercetările spre a dovedi că în acel loc gol, pe care l'a descoperit, să afla urna cu oasele lui Traian.

Descoperire senzațională. Profesorul american Elmer Gates, a făcut descoperirea interesantă, că corpurile vii aruncă umbră în lumina razelor așa numite ultra-violete, pe când corpurile fără viață nu aruncă nici o umbră. După numitul profesor, aceasta va oferi posibilitatea pentru a să stabili sigur, dacă cineva e mort sau viu. Aruncarea umbrei din partea corpurilor vii o explică profesorul cu aceea, că în corpul viu sunt curente electrice în nervi și mușchi și de aici el trage concluzia, că cu ajutorul razelor ultra-violete s'ar putea măsura și forța gândirii și puterea aceia spirtuală de care dispune omul pe anumit timp.

Dare de samă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea petrecerii împreună cu producțiune teatrală, ținută la 29 Ianuarie st. v. 1906 cu tinerimea din Bințiști, au binevoit a suprasolvi următorii domni: Dr. A. Vlad, director de bancă 31 cor.; Dr. A. Oprea, adv. 12 cor.; Vasile Domșa, protopresb. 2 cor.; Dr. A. Deac, adv. 2 cor.; I. Lazareiu, comerc. 2 cor.; Vasile Hința,

preot (Sărăcsău) 2 cor.; Octavian Bude, preot (Pischiști) 2 cor.; Dr. R. Dobo, medic, Dr. St. Erdély, medic, Const. Baicu, iuv-dir, I. Branga, inv., Dr. A. Muntean, adv., I. E. Candrea, comerc., A. Cristea, funcț. de bancă, N. Haltrich, comerc., N. Vlad, farmacist, S. Demian și Nic. Tănase, câte 1 coroană.

Comitetul arangiator exprimă sincerile mulțumiri tuturor contribuitorilor în favorul bibliotecii școlare din Bințiști. Bințiști, în Martie 1906.

În numele comitetului:

Ioan Vlad m. p.,
învățător.

În atențiunea abonenților!

Cu Nrul prezent să sistează expedarea foaiei la adresa acelor st. cetitori, cari nu ne-au solvit încă prețul abonamentului din jumătatea primă a anului trecut 1905 și nici pe primul cuartal al acestui an. Și să nu fie cu supărare, dacă după atâtea rugări ce am făcut fără rezultatul dorit, — ne vom permite în cele din urmă procedura, de ai împrocua cu atât mai vârtos, că în nenumărate rânduri am atras atențiunea tuturor acelorora, cari nu voiesc să țină foaia prin retrimiteria Nrilor 1 și 2, și ne trimițându-i, iam considerat de abonenți. Din acest motiv dară rugăm încă odată a-ne trimite restanțierii abonamentul, ca să ne scutească și pe noi și pe dânsii de eventuale neplăceri.

In fine acelor domni, cari ne reproșează cu indignare procedura noastră a încassa pe cale administrativă abonamentul neînsemnat de 2 coroane, le respundem numai atât, că pentru dânsii e un preț mic, care nu merită atâta atențiune, dar pentru noi nu i așa, pentru-că avem foarte mulți restanțieri, cari nu-și bat capul, că editarea unei foi e împreunată și cu mare cheltuială, și e batător la ochi, că să află și oameni cu stare bună, cari ar eeti-foaia bucurios gratis, ba unii o cer și espres și la urmă să retrag dela solvirea abonamentului.

De aceea nu ne judece nimeni, dacă cerem ce e al nostru.

Administrațiunea.

Bibliografie.

Au apărut și să pot comanda:

1. »Rugăciuni« pentru mângâierea celor năcăjiți, o broșurică frumos tipărită pentru trebuința evlavioșilor creștini.

Să vinde cu 16 fil la tipogr »Minerva« Orăștie.

2. *Din ispravile lui »Huhu«, istorioare hazlii și de răs, de G. Marian, tot la »Minerva« în Orăștie. Prețul 12 fil. — Librăriilor să dau cu rabatul obicinuit.*

3. *»In vis«, comedie într'un act, localizată de A. Vlaicu, ediția Librăriei Ciurcu Brașov. Prețul 40 bani.*

4. *»Vatajelul« sau orațiuni ținute la nuntele țărănești și »Doine« culese din gura soldaților români de V. Dugan-Opaț, suboficer de infant. Ediția II. Să află de vânzare în editura libr. Ciurcu, Brașov.*

Poșta administrațiunii.

Abon. Nr. 795. G. L. în D. A'm primit abonamentul pe 1906 cu mulțumită, însă restanți și pe 1/2 de an din 1905.

Abon. I. S. în B. Mulțumim pentru cele trimise, dar de-ocamdată nu să pot publica până nu să vor mai îndrepta.

Publicăm mai bucurios afaceri economice.

Dumineca Floriilor, toate ale Prasnului.

Dum	26 † Floriile	8 † Floriile
Luni	27 Cuv. Matrona	9 Maria
Marți	28 Cuv. Ilarion	10 Ezechil
M.rc.	29 Cuv. Marcu	11 Leon papa
Joi	30 † Joia mare	12 Joia verde
Vineri	31 † Viner. patim.	13 Vin. patim.
Samb.	1 M. Egipteanca	14 Tiburtiu

Redactor resp. ADRIAN CRISTEA

Când trebuie să dăm copilului

leacuri, și copilul le ia cu plăcere, să poate aștepta cu siguranță că efectul să va vedea mai curând și mai apriat, de cât când copilul să opune a lua leacuri. Aceasta să întâmplă cu deosebire la Emulz'unea lui Scott, care este un preparat gustos și ușor de mistuit, și constă din cea mai bună unsoare de pește medicinală amestecată cu hipofosfiți de vor și natron.

Emulziunea lui Scott este cu deosebire la boala de copii foarte folositoare, face copilul viguros și robust, și-i ajută să se dezvoalte normal.

Pentru veritabila EMULSIUNE a lui SCOTT garantează semnul adaus aici; un pescar ducând pe spate o știucă mare.

Se copată în toate farmaciile.

Cu provocare la această foaie, trimițând înainte 75 fil. în marce postale servește cu sticlă de model

Dr. BUDAI EMIL —12
»Városi gyógyszerészertára«

BUDAPEST IV., Vázi-utca 34/50.

o sticlă veritabilă costă 2 K. 50 fl.

Târgurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

De la 8 până la 16 Aprilie st. n. 1906.

8 Aprilie: Alpár, Csépa, Csermő, Durapataj, Facset, Fülöpszállás, M.-Berény, Mike, Mócs, Óbecse, Vác, Vámosgálfalva.
9. Alparét, Alsókubin, Rát, Bata, Csa-
 cza, Csáktornya, Csege, Csikszentgyörgy,
 Ercsi, Fehérgyarmat, Fekete-tó, Győr,
 Hajdu-Szoboszló, Hegykő, Kálóz, Ken-
 deres, Királydaróc, Kiszruca-Ujhely, Kor-
 pona, Kóhalom, Küküllővár, Kürpöd, Li-
 get (Baranya m.) Locsmánd, Lovas be-
 rény, Nagy-Kanizsa, Nagymárton, Né-
 met Ujvár, Oszlány, Ozora (Tolna m.),
 Pásztó, Pelsőcz, Polonka, Rábahidvég,
 Sándorfalva, Sümeg, Szempcz, Szent-
 benedek (Vas m.), Sztanisits, Szulok, Vár-
 palota, Vashidegkut, Vörs, Zalaegerszeg,
 Zalalövő. — **10** Alsómecczenéf, Ara-
 nyos máróth, Bánffy-Hunyad, Felka, Gesz-
 tely, Gyulafehérvár, Kraszna, Kutyfalva,
 Lenti, Magyarós, Mező-Kászony, Muzsla,
 Nagyarsány, Nagymihály Németpróna,
 Sátoraljauhely, Szegszárd, Szinyérváralja,
 Szklenó, Técső, Verbó. — **11** Alsóse-
 bes, Berzevicze, Kerelő-Szentpál, Konyi,
 Nagymagyar, Nagysalló, Pöstény, Sár-
 maság, Szentgrót, Tab, Teke Znio-Vá-
 ralja. — **12.** Abauj Szántó, Alsólendva,
 Csepreg, Csököly, Drág, Edelény, Ér-
 dőd, Halmágy, Királyhelmech, Rajka,
 Sempte, Somos, Stomfa, Szent-György-

Völgy, Szepsi, Szomolnok, Tasnád, Vá-
 leamare, Zboró, Zólyom. — **13.** Mo-
 noszló, Nagybacon, Rohonc, Vrány —
14. Alsóporumbák, Börgóprund, Csik-
 szépviz, Egérbegy (N.-Küküllő-megye),
 Mindszent. — **15** Acsa, Balatonfüred,
 Bégaszentgyörgy, Dévaványa, Hódság,
 Kis-Zombor, Szóreg. — **16.** Czegléd,
 Heves, Kistelek, Mártonhegy, Nagymaj-
 tén, Ráczeke, Szabéd, Topolya, Tö-
 rökszentmiklós, Zsabya.

Atențiune!

Veritabila marfă de Sepeș, calitatea
 cea mai încrezut de bună și vestită.

Pânză de in

și

articole de damast

să pot afla:

în fiecare prăvălie mai mare.

Marca de sentire a fabricii înregistr. din Késmark.

Cu marca
 aceasta
 numai fa-
 bricatele

din
 Késmark
 sunt
 provázute.

3-10

!! FABRICAT DIN PATRIE !!

Tusea!

Cine nu vrea s'o ia în seamă păcătuște
 contra sănătății proprii

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi”,
 sunt încercate și recomandate de toate
 autoritățile medicale ca mijloc contra
 tusei, răgușelei, catarrhului, fleg-
 mei și a catarrhului cronic de
 grumazi.

4512 atestate dovedesc că împlinesc
 ceea ce promit.

Pachetul de 20 și 40 bani să căpăta la
 farmacia
JÓSEF GRAFFIUS în Orăștie.

ALTOI

de viață de vie ireproșabili

precum și capeți (surcei) și rădăcini de
 viață de vie europeană și americană.

să poate căpăta numai la

**Prima școală transilvană de viață de vie
 din Mediaș (Medgyes)**

a lui

Mihail Ambrosi,

proprietar de vie și presidiul comisiei de
 vierit al societății agricole săsești din
 Transilvania.

„THE MUTUAL“

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual” sunt neatacabile după
 doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate
 se plătește suma asigurată și în cas când moartea a pro-
 venit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual
 sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință
 și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței mil-
 itare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de
 aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și
 reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială
 (honnvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt
 asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din
 contract fără cea mai mică detragere și fără de a se
 plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Tot felul de îndrumări și deslușiri se dau cu plă-
 cere și la administrația acestei foi. 38-52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune
 rării, că acest aparat

(190)

de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-
 vindecă boale vechi

de ani.

104-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene,
 neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, ameteli, tuițuri de ureche, bă-
 staie de inimă, sgârșituri de înmă, asma, auzul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei
 de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, in-
 fluența pinsomnie, epilepsia, circulația nesegulată a sângelui și multor altor boale
 cari la tractare norună a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria
 mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu multă înve-
 niunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care in decurs
 de 45 zile nu se va vindeca și se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a
 constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public
 asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”
 deoarece „Ciasa-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost
 oficios oprit fiind nefolositor pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și
 cercetat. Deja efnătatea crucei mele electro magnetice o recomandă îndeoseb,

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morburii cari nu sunt
 mai echi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de
 constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V. strada Vadsz 42 G. colțul
 strada Kálmán.

Insertiuni și reclame
 cu prețuri moderate să primesc la adm.
 revistei „BUNUL ECONOM”

37 cloțani morți

a aflat dl J. Sohr din Oberaula după împrăștierea renumitei paste

„RATTENTOD“

„MOARTEA CLOȚANILOR“
(FELIX IMMISCH, Delitzsch).

Să capătă în pachete cu câte **60 fl. și cor. 1.60** la farmacia **Nicolae Vlad din Orăștie.**

74
distingeri
6
medalii de stat

(1-10)

10.000
motoare livrate
spre îndeplinirea
tuturora.

Filiala

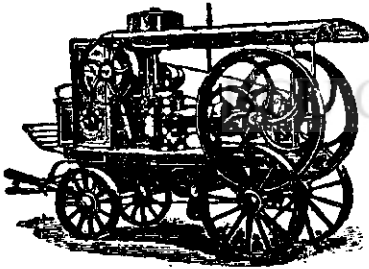
Fabricii de motoare din Drezda

Ignațiu Gellért & Cie.

Budapest, VI., Teréz-körut 41.

Telefon 12-91.

Motoare cu benzină, cu ulei, cu spirt, cu acetylen. — Motoare cu benzină pentru imblătire.

Cele mai moderne, cele mai perfecte și cele mai rentabile motoare generatoare.

Motorul de Drezda e recunoscut de cel mai excelent fabricat în toată Europa. Construcție durabilă. Pregătit din material ales și bun.

Trainic! Nici după ani de lucru nu are lipsă de reparație. — Rentabil la siguranță. — Manipularea e foarte simplă. — Spesele de lucru sunt mici.

Motoarele de Drezda să pot servi în lucrul la diferite întreprinderi industriale și economice: la mori, la fabrici de cărămizi, fabrici de scânduri și de lemne, la scos de apă, la negoțul cu lapte, la imblătire etc.

Instalările nouă să fac prin oamenii noștri experți.

Deslușiri și preliminară să dau la cerere.

Garanță bună!

Condițiunile de solvire avantajoase.

40 hecto vin ales,

natural din viile proprii, nou și vechiu (și în

mic) să află de **D. Munthiu, notar în Răceșe** vânzare la: p. u. Szászorbó (comit. Szeben).

Am de vânzare:

1. **O mașină de imblătire cu abur** de 4 HP. putere; fabricat »Erste ung. Maschinenfabrik«, completă, cu aparat de imblătire trifoiu, cu prețul de 4200 cor.
2. **O mașină de imblătire cu abur** de 8 HP. putere; fabricație Cleyton u. Schutlerrort completă cu o imblătitoare de trifoiu fabricație »Hoffherr und Schrantz«, cu prețul de 6400 cor.

Aurel Oprean, H.-Dobra.

Cărbuni de fag

în ori-ce cantitate
să caută spre
cumpărare.

Oferte sunt a să
înainta la domnul

CAROL GROSS, Orăștie (Szászváros).

O TIPOGRAFIE

foarte bogat asortată cu tot felul de mașini necesare, 11 regale mari și litre de toate caracterele, în stare bună de lucru, ornamente, mobilier, în care e investit un capital de peste 30 mii cor, să vinde cu preț foarte redus din mână liberă. Informațiuni amănunțite să dau la administrația acestei foi.

O grădină în mărime de 700□ stângini în nemijlocită apropiere de băile din Geagiu-Feredeu (Feredőgyógy) să vinde din mână liberă. — Loc potrivit de casă sau vilă pentru oaspeții cari cercetează aceste băi. — Eventual, să caută un întreprinzător, care ar fi aplicat să zidească pe acel loc o vilă cu 6 odăi după un plan și preliminar statorit deja cu 4400 cor. Termenul de edificare până la 15 Iunie n. a. c. Informațiuni la administrația acestei foi.

Tipografia „MINERVA“ în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Opuri —
Bilete de log. —
Broșuri —
Circulare —
Bil. de vizită —
Invitări —
Bilanțuri —
Acții —
Cap. de epist. —
Placate —
Ord. de dans —
Adrese —
Compturi —
Note —
Preț Curent. —
Anunțuri —
Registre —
Imprimare —
Couverte —
Bilete de cun. —
Etc. etc. etc.

Tipografia „MINERVA“

e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt, cu cea mai mare acuratețe și cu prețuri ieftine. Totodată să îngrijește ca acelea să fie estetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în acest mare comitat, să roagă de binevoitorul sprigin al institutelor românești și al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM“
revistă ptru agricultură
industrie și comerț.

Comandele
din afară să
efectueze repede!

